

Kustfågelrutorna

Inom Svensk Fågeltaxering drivs flera olika delprogram för att så många av våra fågelarter som möjligt skall kunna följas. I vissa delprogram bokförs även större däggdjur och på natrutterna även groddjur. En stor mängd övergripande information om Svensk Fågeltaxerings verksamhet presenteras i en årsrapport. I denna bilaga till årsrapporten redovisas grundläggande information om ett av våra delprogram – *Kustfågelrutorna*. Motsvarande information för de andra delprogrammen finns i separata bilagor.

Efter en kort presentation av metodik och det senaste årets inventeringsinsats, presenteras:

- en karta över vilka rutor som gjordes det senaste året
- en tabell och en figur med information om antalet gjorda rutor under samtliga år
- en tabell som för de senaste två åren visar hur många individer av varje art som setts, samt i hur många rutor arten setts.
- en tabell som visar de länsvisa förekomsterna av ett antal arter
- figurer som visar populationstrender för de arter som följs i detta delprogram
- en figur som visar medelantalet observerade ejderungar under den ordinarie inventeringen (2017–2020).
- en tabell som visar de länsvisa förekomsterna av ungar under ungfågelinventeringarna 2018 och 2020

Metodik

Här ges en översiktlig beskrivning av delprogrammets metodik. Fullständig metodik finns att läsa på vår hemsida: <https://www.fageltaxering.lu.se/inventera/metoder>

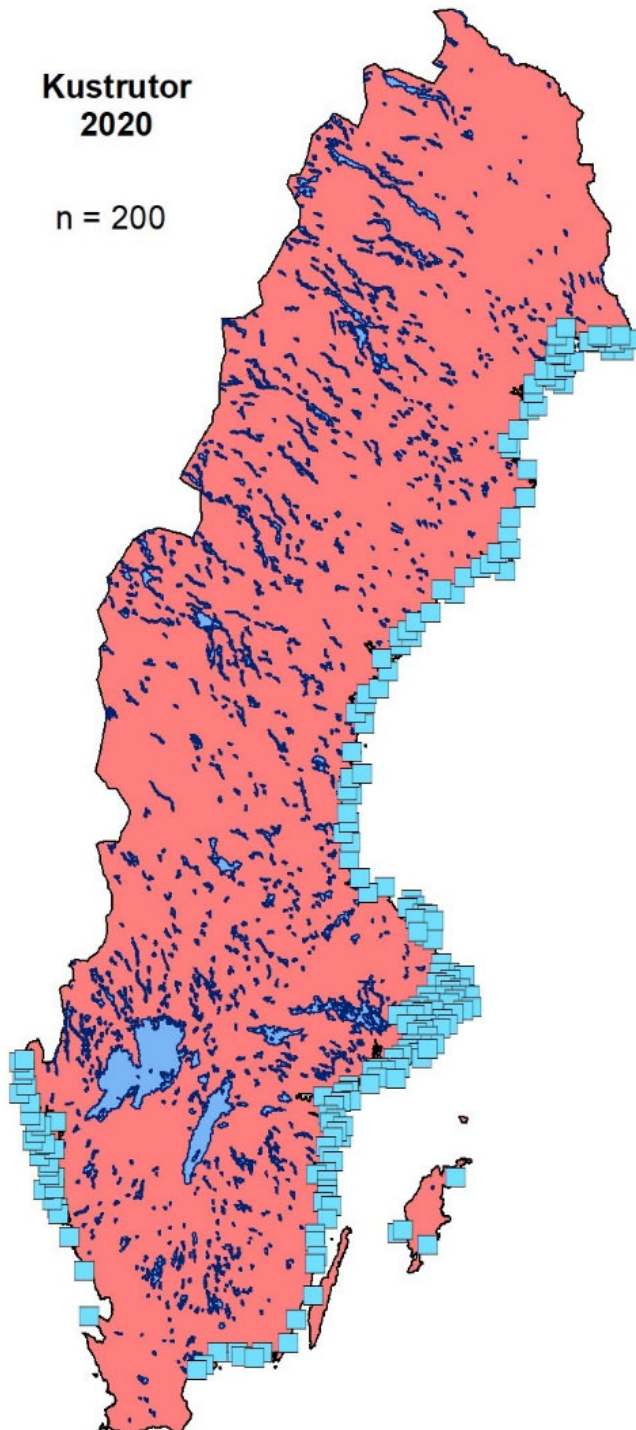
I detta program inventeras 200 systematiskt utplacerade, 2x2 km stora, rutor i skärgårdsmiljö vid ett tillfälle årligen under försommaren. Rutorna är fasta och har fördelats länsvis i direkt proportion till hur många öar som finns i respektive läns kustområde. Inventeringen genomförs i huvudsak från båt. Inom rutan besöks samtliga öar. Inventeraren färdas runt dessa inom 50 m avstånd från strandlinjen. Vissa öar landstigs inom en frivillig del av delprogrammet. Av de 75 fågelarter som ingår i programmet bokförs samtliga individer, förutom årsungar, som observeras inom rutan. I Västra Götalands län och vid inventeringarna av Karlsöarna (Gotland) används en något annorlunda, men fullt jämförbar metodik. Sedan 2017 ingår räkning av ejderungar som en frivillig extrainsats, något som flertalet län anslutit sig till. Kustfågelövervakningen sker i nära samarbete med länsstyrelserna i kustlänen samt i flera fall också med de regionala ornitologiska föreningarna inom respektive område.

Inventeringsåret 2020

Under 2020 inventerades alla de 200 rutorna i delprogrammet av 56 inventerare. Sammanlagt observerades 97 853 kustfåglar av 73 arter, där storskarv med 11 988 individer var vanligaste art. Ejderungar räknades i 13 län och totalt noterades 1017 ungar. Liksom år 2018

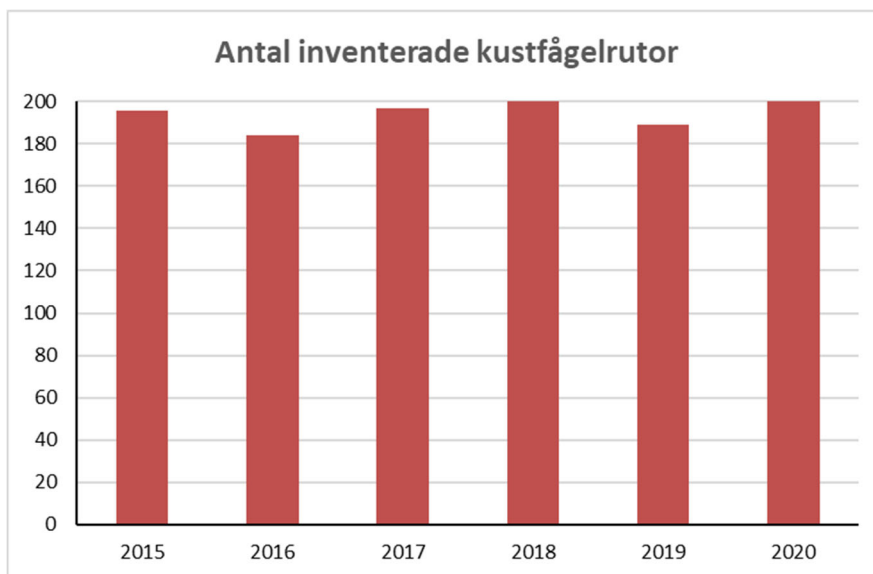
genomfördes en riktad ungfågelräkning i ett urval rutor (58 st), fem-sex veckor efter den ordinarie inventeringen. Totalt noterades 1983 ungar av 18 arter.

Av kartan framgår var det gjordes kustfågelrutor det senaste året.

Antal inventerade kustfågelrutor åren 2015–2020.

År	Antal
2015	196
2016	184
2017	197
2018	200
2019	189
2020	200

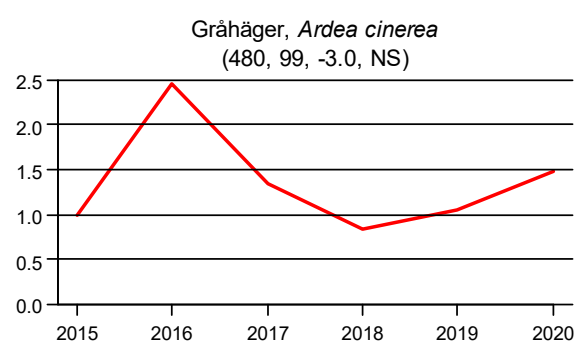
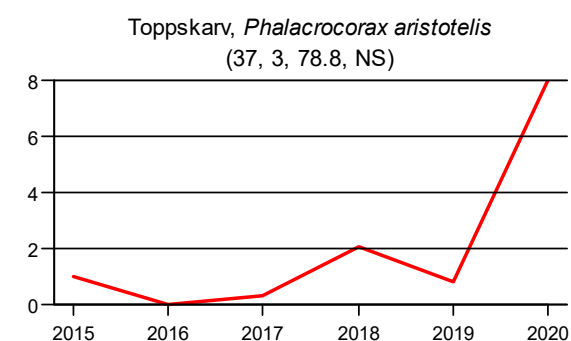
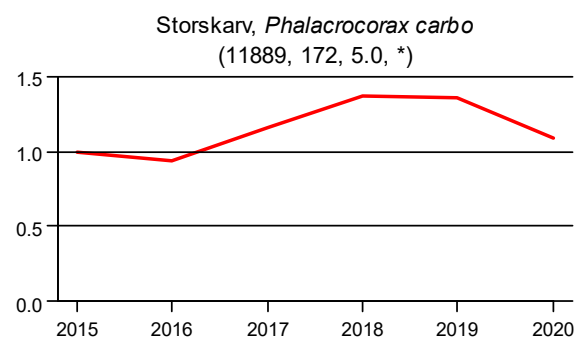
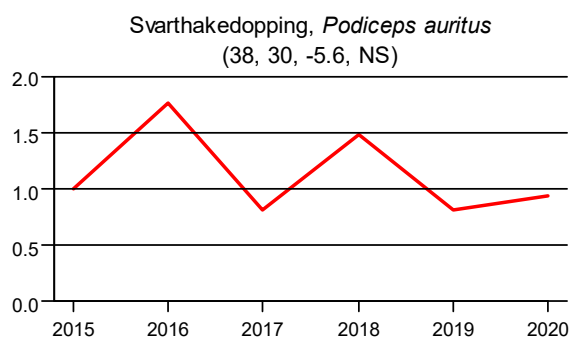
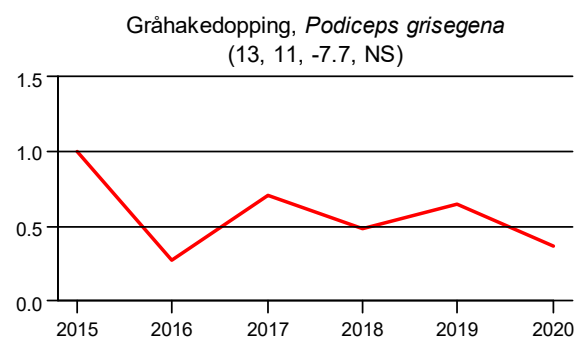
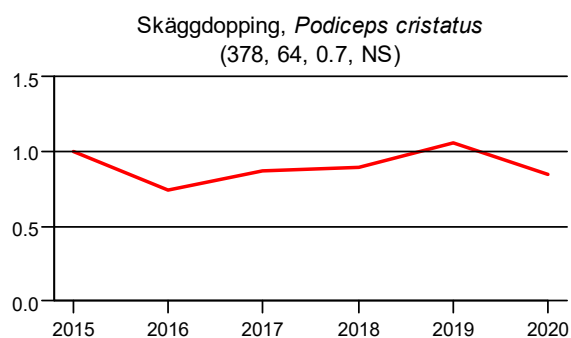
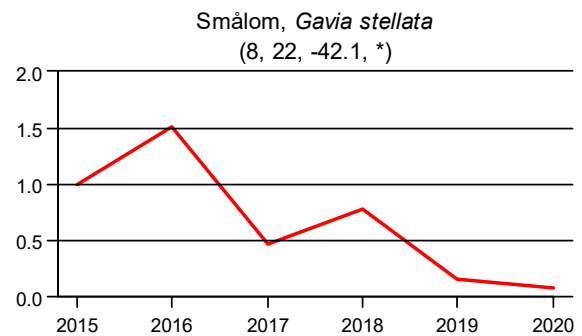
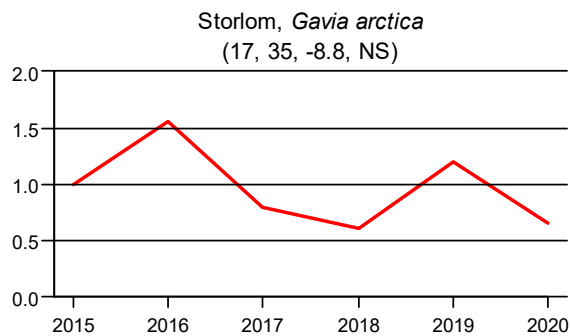
Totala antalet fåglar registrerade på kustfågelrutor 2020 jämfört med året före. Det gjordes 189 rutor 2019 och 200 rutor 2020.

Art	Registrerade individer		Antal rutor med arten		Art	Registrerade individer		Antal rutor med arten	
	2019	2020	2019	2020		2019	2020	2019	2020
Storlom	22	12	8	7	Rödbena	454	404	88	82
Smålom	2	1	2	1	Svartsnäppa	13	9	1	3
Skäggdopping	443	354	43	41	Gluttsnäppa	19	19	12	12
Gråhakedopping	16	9	6	2	Mosnäppa	8		3	
Svarthakedopping	27	31	8	6	Kärnsnäppa	5	247	1	8
Smådopping		8		1	Brushane	61	64	7	6
Storskarv	14796	11988	121	133	Kustsnäppa		1		1
Toppskarv	15	144	2	2	Småsnäppa		2		1
Gråhäger	364	527	57	74	Skärfläcka	51	5	4	1
Ägretthäger	10	1	2	1	Smalnäbbad simsnäppa	1	1	1	1
Gräsand	1674	1599	144	154	Kustlabb	103	99	34	38
Kricka	168	145	31	31	Havstrut	1109	1122	140	145
Årta	4		1		Silltrut		1537		38
Snatteband	149	103	31	36	Östersjötrut	1166	437	46	16
Bläsand	60	45	7	9	Nordsjösilltrut	607		9	
Stjärtand	25	8	6	4	Gråtrut	7090	6136	120	130
Skedand	122	139	36	38	Fiskmås	7416	7041	186	191
Bergand	1		1		Dvärgmås	498	633	27	26
Vigg	2162	2397	115	122	Skrattmås	11995	11451	139	147
Brunand		7		1	Skräntärna	285	429	24	18
Knipa	2831	2258	95	93	Fisktärna	2718	3575	115	119
Alfågel	4	12	2	3	Silvertärna	9140	8084	153	150
Svärta	1169	1677	61	71	Småtärna	12	16	2	4
Sjöorre		12		3	Kentsk tärna	65	337	1	5
Ejder	7737	10414	105	109	Tordmule	10351	6875	16	15
Småskrake	1444	2169	142	150	Sillgrissla	1457	614	7	6
Storskrake	4035	4854	149	160	Tobisgrissla	898	1128	33	37
Salskrake	2	1	2	1	Korp	24	41	16	27
Gravand	243	193	28	29	Kråka	428	393	121	124
Grågås	1611	1859	80	95	Skärpiplärka	155	239	33	45
Kanadagås	750	931	90	102					
Vitkindad gås	1743	1751	52	59					
Knölsvan	1217	1531	133	148					
Sångsvan	65	64	24	19					
Havsörn	77	59	35	41					
Fiskgjuse	13	4	6	3					
Trana	25	17	10	9					
Sothöna	56	37	11	11					
Strandskata	799	851	127	143					
Tofsvipa	104	62	20	19					
Större strandpipare	125	143	38	44					
Mindre strandpipare	2		2						
Ljungpipare	2		1						
Roskarl	157	188	30	33					
Enkelbeckasin	11	19	4	9					
Storspov	28	33	10	13					
Småspov	2		2						
Rödspov	2		1						
Skogssnäppa	2	5	2	3					
Grönben	3	4	2	4					
Drillsnäppa	201	248	80	95					

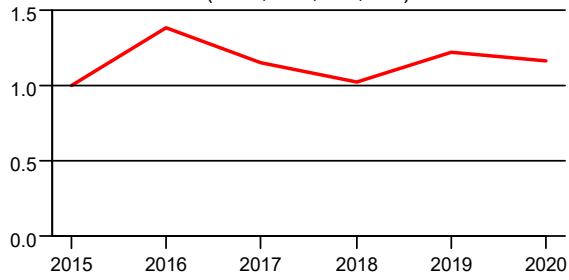
Länsvi förekomst av 52 utvalda arter under kustfågelinventeringen 2020.

Art	BD	AC	Y	X	C	AB	D	E	I	H	K	M	N	O
Storlom	2	7		1						2				
Smålom			1											
Skäggdopping		2		22	18	177	52	5		71	5	2		
Svarthakedopping		4	2	6		19								
Storskarv	14	56	735	218	146	177	2238	322	4546	1361	89	1116	240	730
Gråhäger				30	21	31	133	27	6	144	76	5	3	51
Gräsand	61	121	70	52	136	378	97	113	98	190	178	63	16	26
Kricka	20	46	9	5	12	4		1	41	4		2	1	
Snatterand				2	5	37	9	10	10	23	5	2		
Skedand	3	3	2	6	32	33	7	5	16	17	13		2	
Vigg	131	764	250	100	289	485	89	3	80	188	16			2
Knipa	50	550	162	439	685	193	45	66	1	56	2		9	
Svärta	60	469	298	78	155	453	30	21	96	17				
Ejder		35	854	54	1034	1821	972	67	2579	73	651	371	188	1715
Småskrake	249	339	453	133	140	476	13	11	147	44	7	22	8	127
Storskrake	166	528	1059	310	457	1470	192	235	28	269	80	1	3	56
Gravand	1					5			41	4	28	61	14	39
Grågås	166	112	26	38	351	163	51	29	100	226	29	134	24	410
Kanadagås	18	104	94	62	18	91	36	52		45	9		15	387
Vitkindad gås	12	114	53	1	2	86	51	3	747	7	6	183	18	468
Knölsvan		10	42	70	155	351	218	129	65	264	124	37	9	57
Havsörn	8	2	1	4	5	11	10	4	3	7	1	2		1
Fiskgjuse					2	1				1				
Strandskata	14	52	31	15	49	214	13	19	86	29	26	23	15	265
Tofsvipa					6	3	1	2	24	6	4	5	3	8
Större strandpipare	16	5	5		8	36	8		11	3	2	7	1	41
Roskarl	28	27	11		47	59	4		12					
Storspov	11	3				1			16					2
Drillsnäppa	36	35	21	10	21	58	16	5	6	32	3	1		4
Rödbena	68	57	20	1	36	90	2	3	74	11	6	3	4	29
Kärrensäppa			3		211	20	11			1	1			
Brushane	53	2	1		1				7					
Skärfläcka									5					
Kustlabb	18	11	9	4	22	27	4							4
Havstrut	60	35	98	32	33	162	41	14	42	39	52	138	39	337
Östersjösiltrut	24	4	296	113	428	243			238			4		
Nordsjösiltrut												28	53	543
Gråtrut	176	225	617	131	152	928	219	18	231	364	564	1233	210	1068
Fiskmås	304	1147	1028	376	830	1925	179	156	280	303	97	62	31	323
Dvärgmås	283	302			40				8					
Skrattmås	226	3676	258	362	2405	660	395	99	2645	534	117	33	17	24
Skräntärna	1	10	8		386	7		1	4	3	9			
Fisktärna	244	525	245	91	1108	308	186	100	28	81	58	7	27	567
Silvertärna	419	1328	890	170	1073	3332	119	91	426	180	37	7		12
Småtärna	2					1			13					
Kentsk tärna									300		14		23	
Tordmule	4		393	420	138	5310	170		430		10			
Sillgrissla						355			250					9
Tobisgrissla	43	112	519	64	90	177					1	41	1	80
Korp		3	2			14	1		2	8		1		10
Kråka	7	15	26	8	4	85	15	9	23	49	20	22	12	98
Skärpiplärka		5			34	44	8		15	8	2	8	9	106

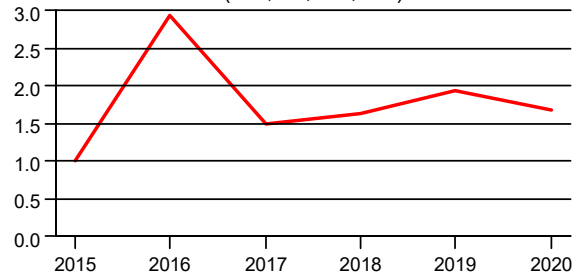
Beståndsindex (TRIM, se årsrapporten för mer detaljer) för ett stort antal arter enligt kustfågelrutorna. Index är satt till 1 för 2015. Förändring i index speglar procentuell förändring i individantal. Om index stiger från 1 till 2 har antalet individer fördubblats, om index sjunker från 1 till 0,5 har antalet individer halverats. Efter artnamnet visas medelantalet individer sedda per år, antalet unika rutor arten setts i sammanlagt under alla år, genomsnittlig förändring i % per år, samt statistisk signifikans. Index i siffror för dessa och ytterligare arter finns på hemsidan.

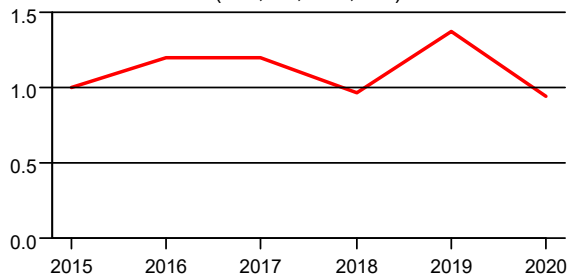
Gräsand, *Anas platyrhynchos*
(1568, 189, 0.8, NS)

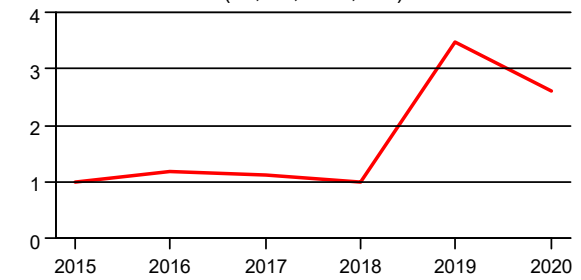
Kricka, *Anas crecca*
(146, 81, 4.3, NS)

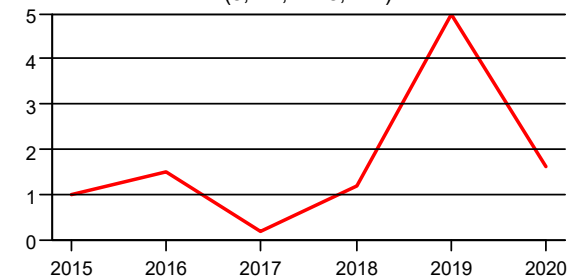
Snatterand, *Anas strepera*
(119, 64, -0.4, NS)

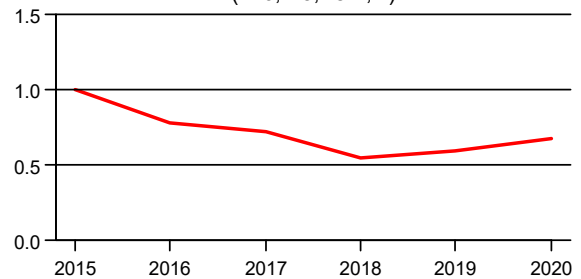
Bläsand, *Anas penelope*
(29, 22, 25.4, NS)

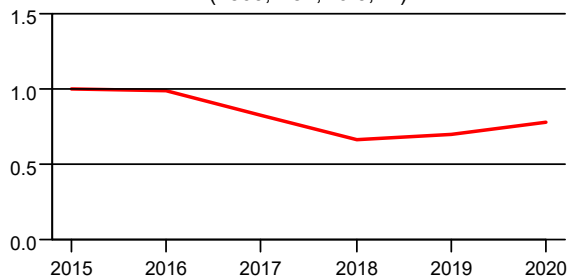
Stjärtand, *Anas acuta*
(8, 12, 24.8, NS)

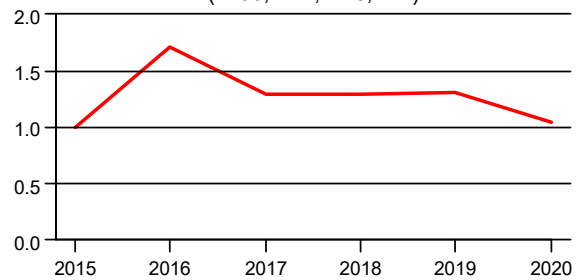
Skedand, *Anas clypeata*
(146, 73, -8.4, *)

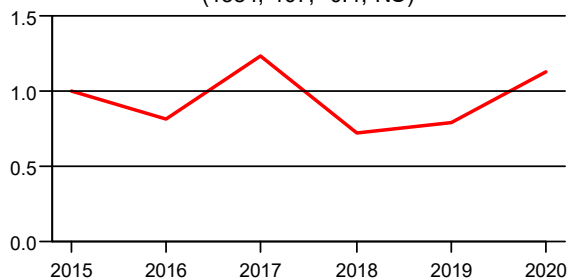
Vigg, *Aythya fuligula*
(2509, 154, -6.9, **)

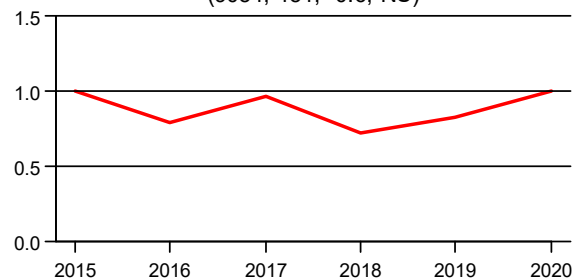
Knipa, *Bucephala clangula*
(2706, 144, -1.8, NS)

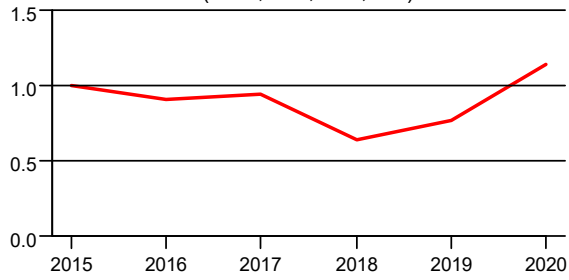
Svärta, *Melanitta fusca*
(1384, 107, -0.1, NS)

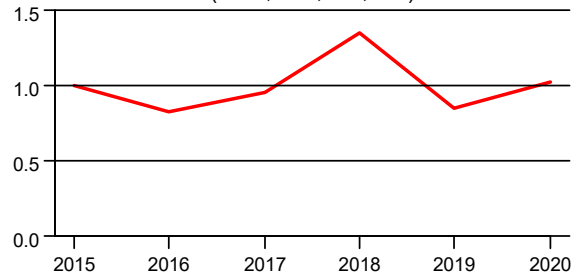
Ejder, *Somateria mollissima*
(9054, 151, -0.6, NS)

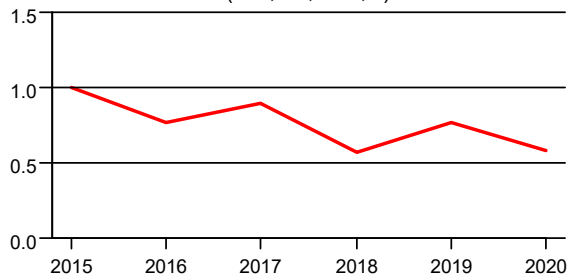
Småskrake, *Mergus serrator*
(1674, 190, -0.5, NS)

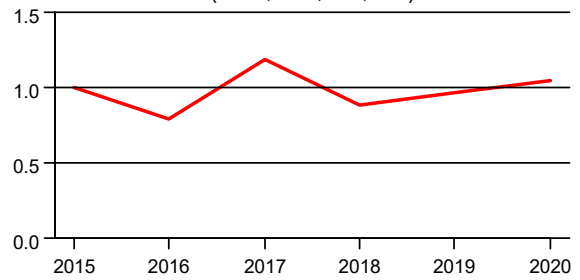
Storskrake, *Mergus merganser*
(4612, 185, 1.7, NS)

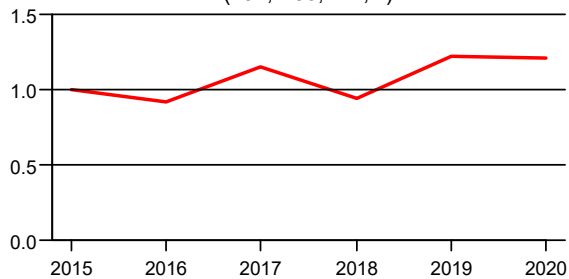
Gravand, *Tadoma tadoma*
(250, 61, -8.7, *)

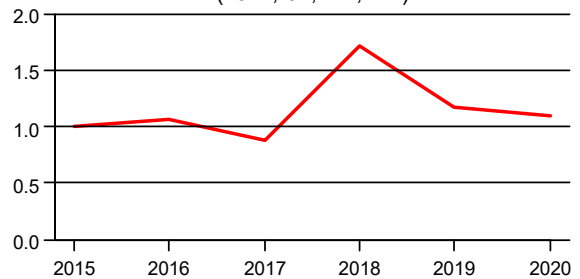
Grågås, *Anser anser*
(1682, 168, 1.5, NS)

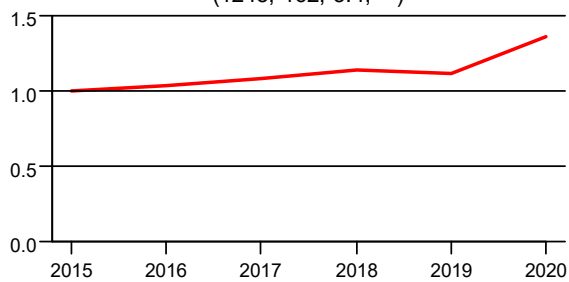
Kanadagås, *Branta canadensis*
(792, 156, 4.7, *)

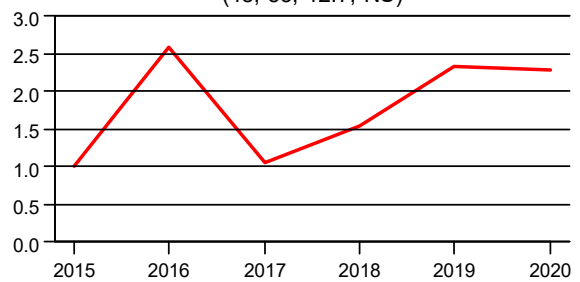
Vitkindad gås, *Branta leucopsis*
(1822, 92, 4.1, NS)

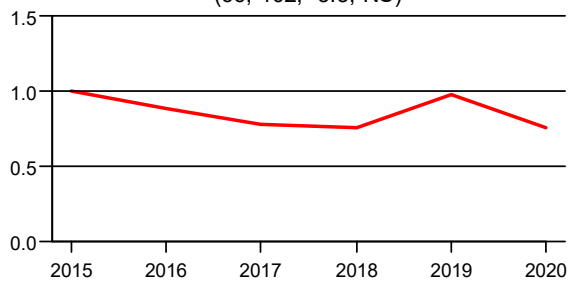
Knölsvan, *Cygnus olor*
(1245, 162, 5.4, **)

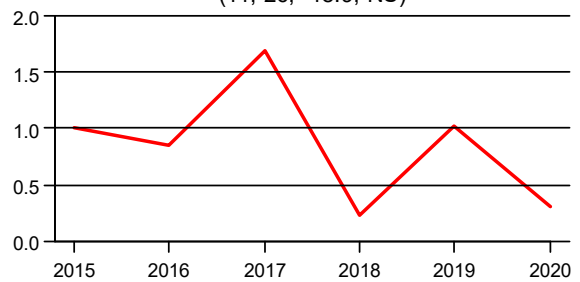
Sångsvan, *Cygnus cygnus*
(48, 53, 12.7, NS)

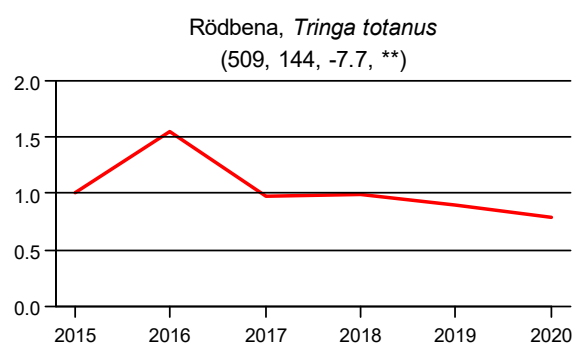
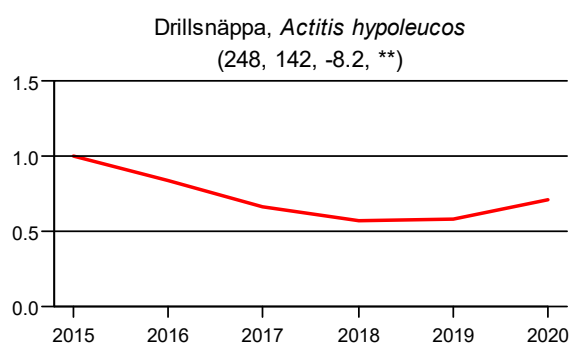
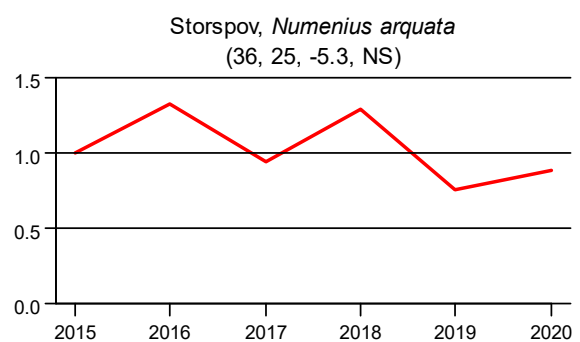
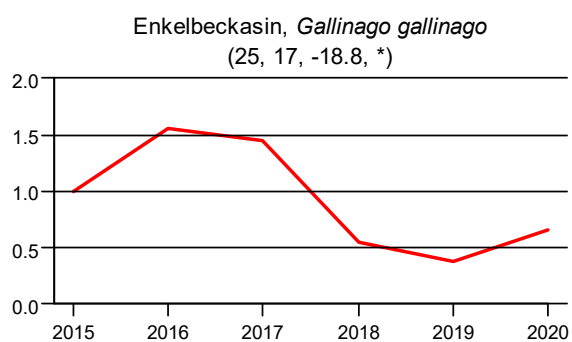
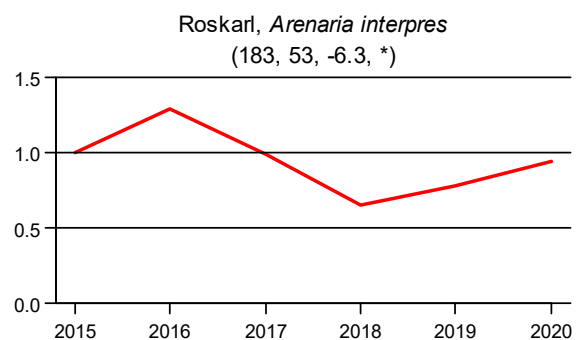
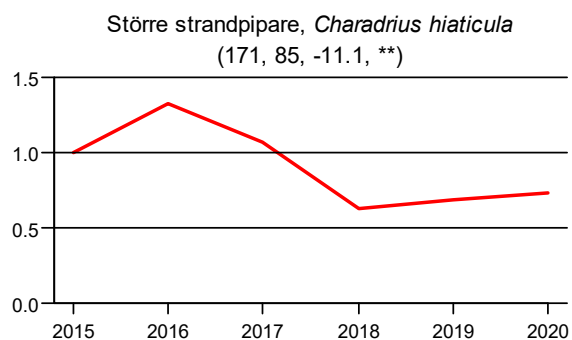
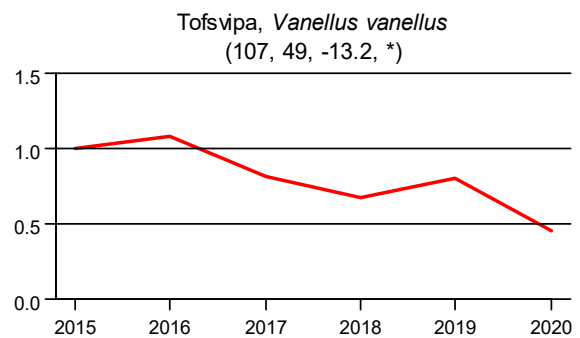
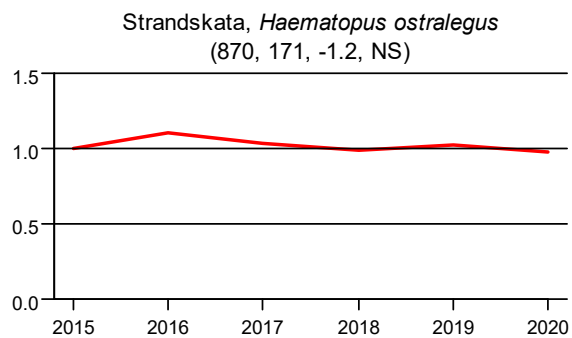
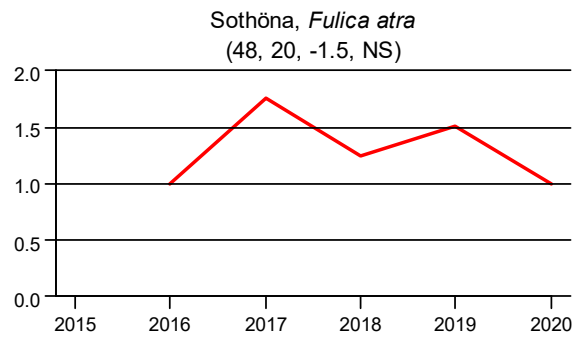
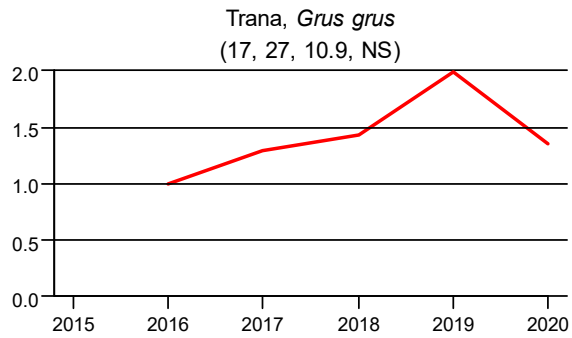

Havsörn, *Haliaeetus albicilla*
(66, 102, -3.3, NS)

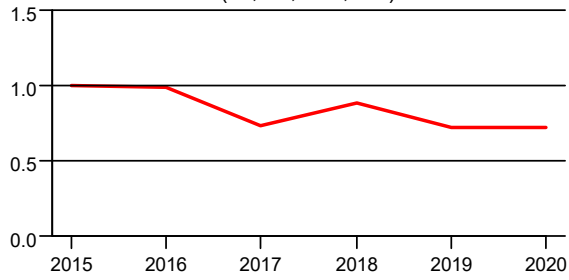

Fiskgjuse, *Pandion haliaetus*
(11, 26, -18.9, NS)

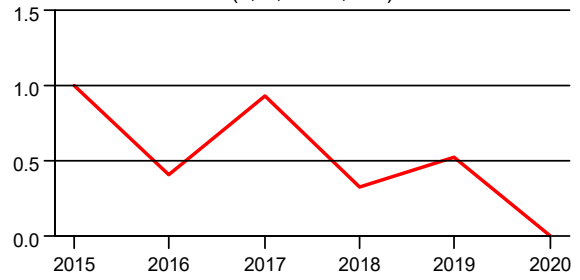

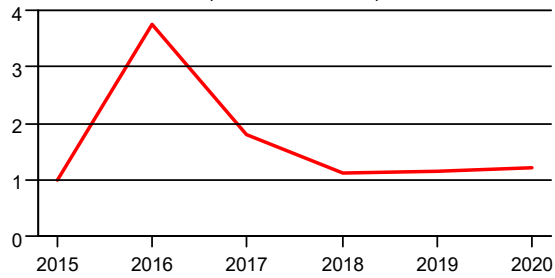
Gluttsnäppa, *Tringa nebularia*
(20, 34, -6.4, NS)

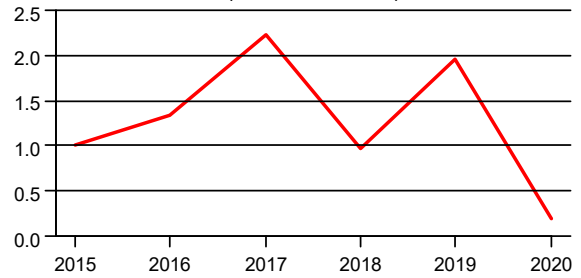
Mosnäppa, *Calidris temminckii*
(7, 7, -32.6, NS)

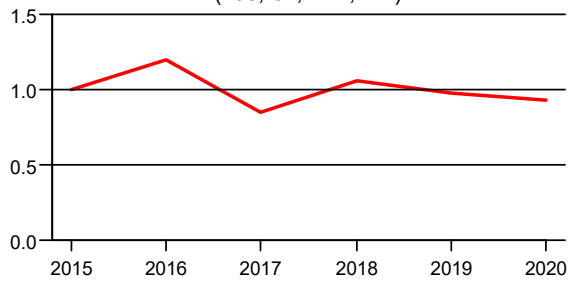
Brushane, *Calidris pugnax*
(68, 15, -8.4, NS)

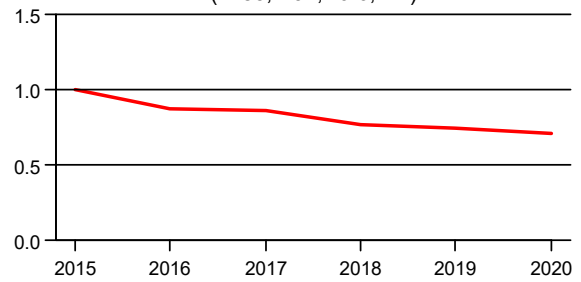
Skärfläcka, *Recurvirostra avosetta*
(33, 7, -20.3, NS)

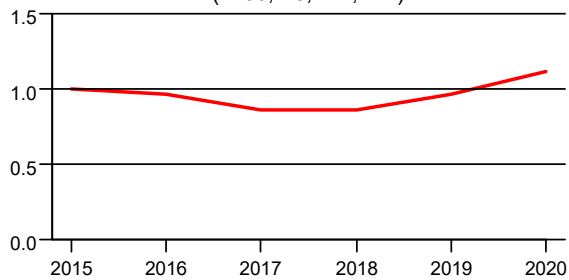
Kustlabb, *Stercorarius parasiticus*
(103, 62, -2.2, NS)

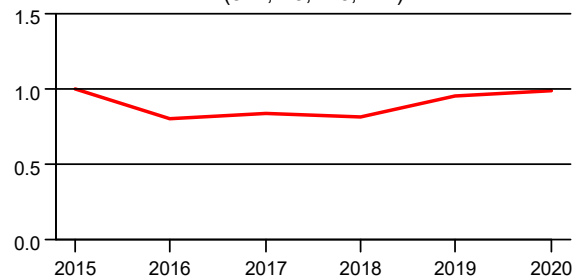
Havstrut, *Larus marinus*
(1283, 191, -6.6, ***)

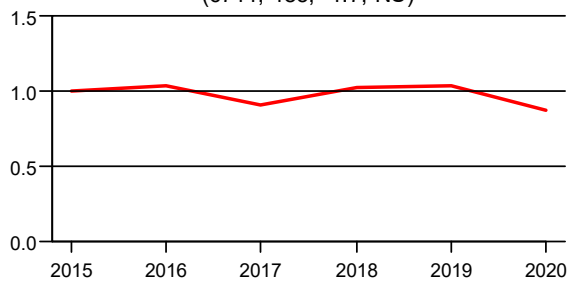
Östersjötrut, *Larus fuscus fuscus*
(1160, 78, 1.7, NS)

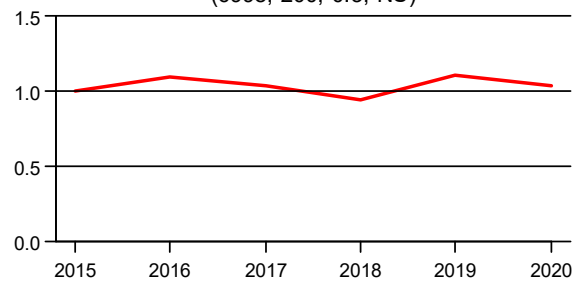
Nordsjöstilltrut, *Larus fuscus intermedius*
(571, 19, 1.3, NS)

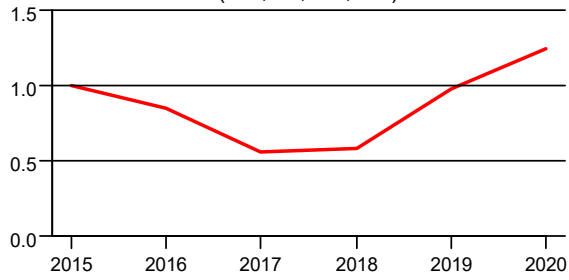
Gråtrut, *Larus argentatus*
(6711, 185, -1.7, NS)

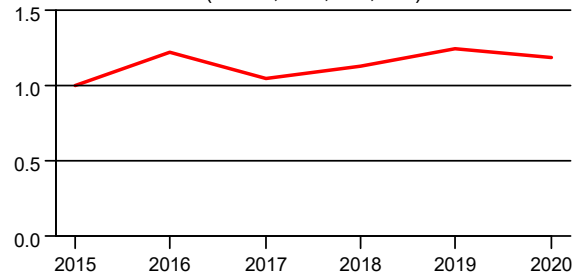
Fiskmås, *Larus canus*
(6998, 200, 0.3, NS)

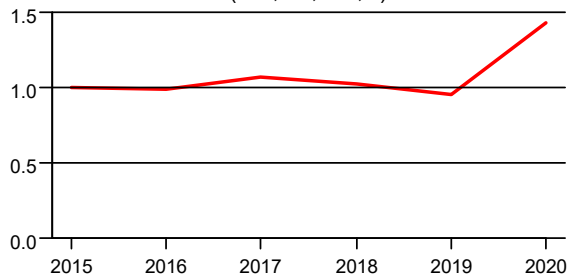
Dvärgmåsar, *Hydrocoloeus minutus*
(425, 44, 4.6, NS)

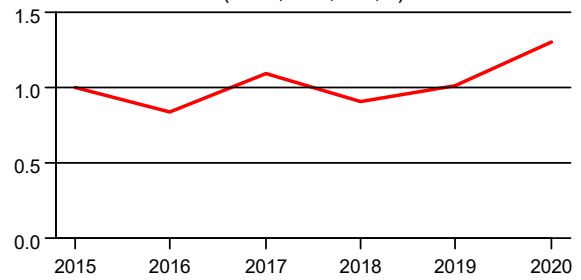
Skrattmåsar, *Chroicocephalus ridibundus*
(10934, 188, 3.0, NS)

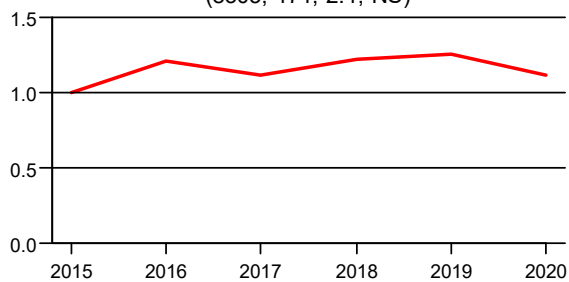
Skräntärna, *Hydroprogne caspia*
(322, 56, 4.9, *)

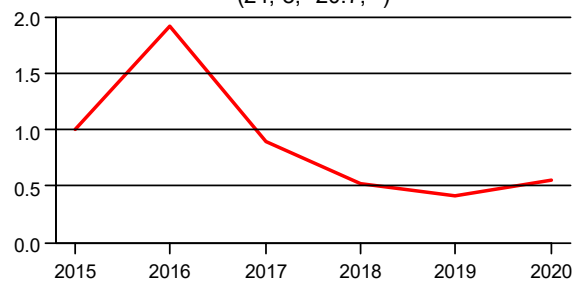
Fisktärna, *Sterna hirundo*
(2784, 168, 5.0, *)

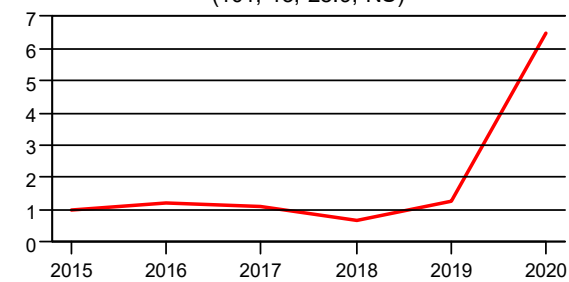
Silvertärna, *Sterna paradisaea*
(8305, 171, 2.1, NS)

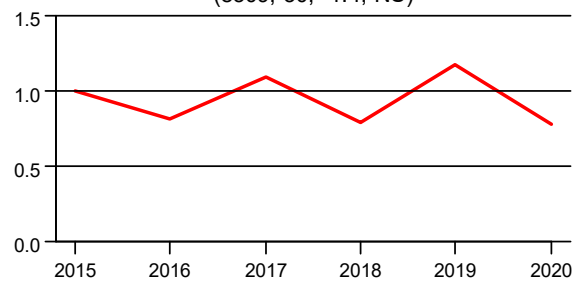
Smätärna, *Stemula albigifrons*
(24, 8, -20.7, *)

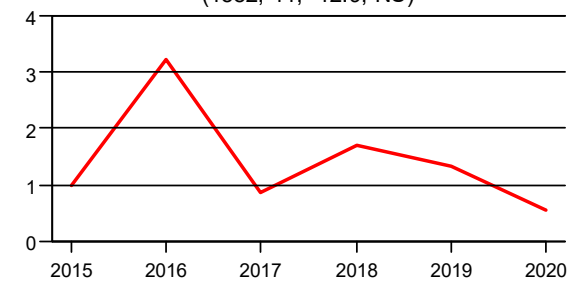
Kentsk tärna, *Thalasseus sandvicensis*
(101, 13, 28.9, NS)

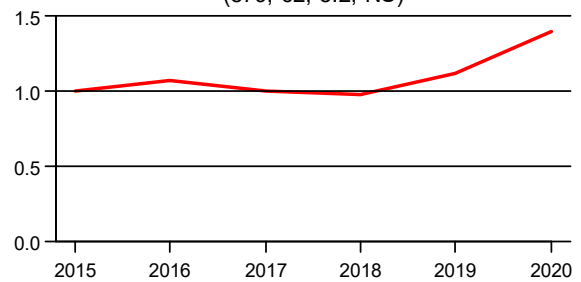
Tordmule, *Alca torda*
(8309, 30, -1.4, NS)

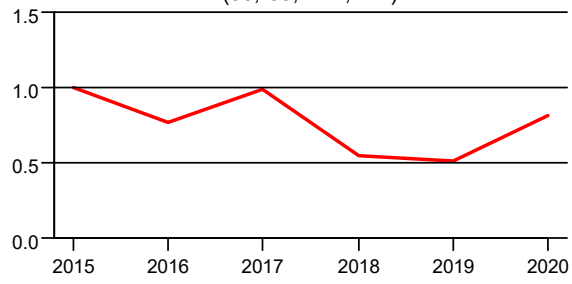
Sillgrissla, *Uria aalge*
(1582, 11, -12.9, NS)

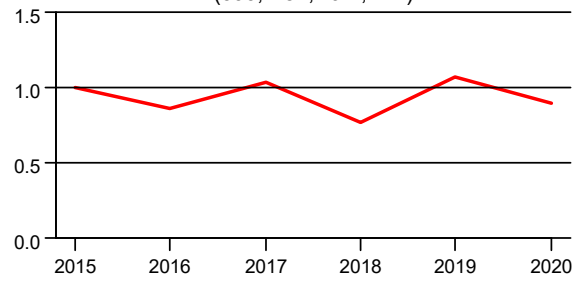
Tobisgrissla, *Cephus grylle*
(879, 62, 5.2, NS)

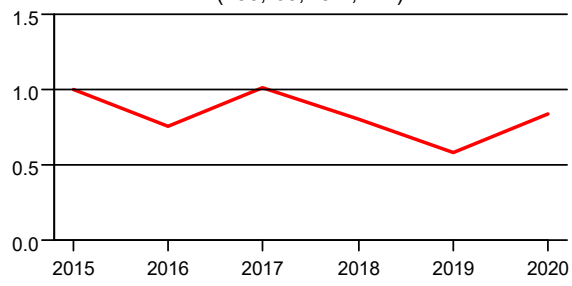
Korp, *Corvus corax*
(38, 85, -7.7, NS)

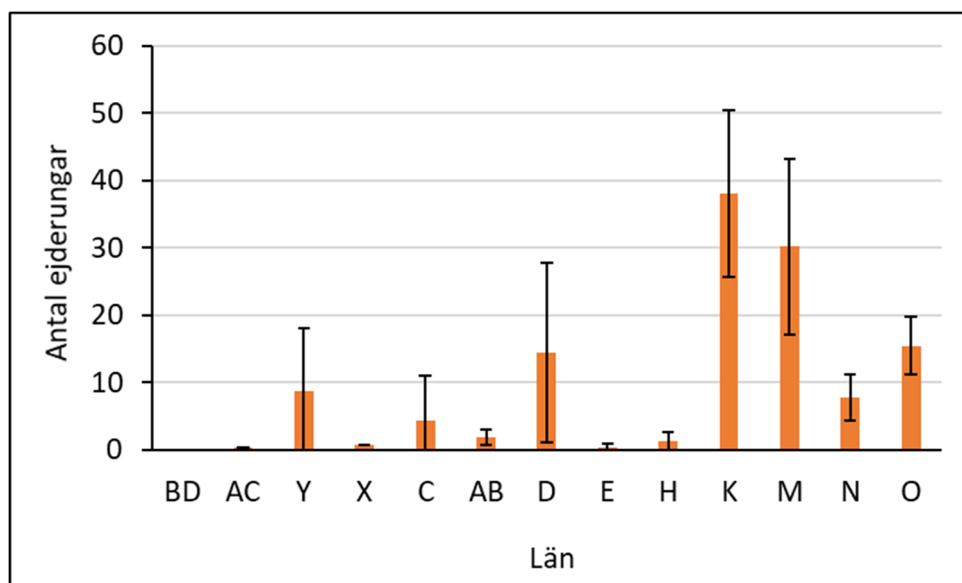

Kråka, *Corvus corone*
(399, 187, -0.4, NS)

Skärpiplärka, *Anthus petrosus*
(233, 69, -5.1, NS)

Länsvis fördelning av årsmedelantalet registrerade ejderungar per inventerad ruta baserat på data från 2017 till 2020. Felstaplar (standardavvikelse) visas för län där ejderungar inventerats fler än två gånger.

Antalet observerade ungar under ungfågelräkningarna 2018 och 2020 fördelat på län. Antal rutor avser antalet inventerade rutor per län och år.

Art	2018										S:a	2020										S:a
	BD	AC	Y	X	C	AB	E	H	K	O		BD	AC	Y	X	C	AB	E	H	K	O	
Skäggd.					1	2		16	9		28					45	5	35	4		89	
Gråhaked.											0	2									2	
Svarthaked.						1					1			1							1	
Gräsand	6			5		20	9	37			77	12	7			31		63	12		125	
Snatterand											0							5			5	
Vigg	23	10	3		7			9			52	20	34		8	51	18	13	4		148	
Knipa						13	12	12			37	4	2		6		22	11	27		72	
Svärta	20		7		7						34	8	7	52		11					78	
Ejder		4	15	11		170	3	92	3	41	339			108	7	100	37		30	22	237	541
Småskrake	17	9				43		5			74	36	53			13		28		14	144	
Storskrake	96	19	34			86	9	90	4		338	70	51	41	19	13	101	35	41	12	383	
Gravand						5					5								3		5	8
Grågås	2					6		73		14	95	4	8			2	5	80			99	
Kanadagås	18	20		30		3		7		29	107	9	5			26		16			56	
Vitkindgås	3	4								36	43		12	6					3	6	27	
Knölsvan		4				27	20	32	2	2	87		6		5	5	73	27	63	9	3	191
Sothöna						3		9			12							13			13	
Tobisgrissla											0	1									1	
Summa	185	70	59	46	15	379	53	382	18	122	1329	166	185	207	46	193	355	83	417	66	265	1983
<i>Antal rutor</i>	<i>8</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>4</i>	<i>15</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>2</i>	<i>8</i>	56	<i>8</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>15</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>8</i>	58